

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Daniely Zemanové a soudce Miloslava Výborného v právní věci žalobkyně: **Kamenolom Brniště, a. s.**, se sídlem Brniště 1 - Kamenolom Brniště, Brniště, zast. JUDr. Tomášem Těmínem, Ph.D., advokátem se sídlem Karlovo náměstí 28, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10, za účasti osob zúčastněných na řízení: **I) Město Jablonné v Podještědí**, se sídlem Náměstí Míru 22, Jablonné v Podještědí, **II) Obec Brniště**, se sídlem Brniště 102, Brniště, **III) Obec Velký Valtinov**, se sídlem Velký Valtinov 46, Jablonné v Podještědí, **IV) Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu**, se sídlem Cejl 48/50, Brno, **V) Sdružení na záchranu kopce Tlustec**, se sídlem Postřelná 92, Jablonné v Podještědí, **VI) Společnost pro trvale udržitelný život, Českolipská regionální pobočka**, se sídlem Střelnice 2286, Česká Lípa, **VII) Hnutí Duha, místní skupina Česká Lípa**, se sídlem Chelčického 1012, Česká Lípa, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 9. 2013, čj. 63967ENV/13 827/540/13, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 28. 11. 2014, čj. 59 A 107/2013-118, o návrhu žalovaného na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Dne 19. 1. 2012 žalobkyně se záměrem obnovit těžbu ve výhradním ložisku čediče v dobývacím prostoru Luhov požádala Krajský úřad Libereckého kraje (dále jen „správní orgán I. stupně“) o udělení výjimky ze zákazů u zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů (§ 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny). Rozhodnutím ze dne 10. 4. 2013 správní orgán prvního stupně za v tomto rozhodnutí specifikovaných podmínek výjimku udělil. K odvolání osob zúčastněných na řízení I), V), VI) a VII) žalovaný toto rozhodnutí v záhlaví označeným rozhodnutím změnil, a to tak že se výjimka neuděluje. Žalobkyně se proti tomuto správnímu rozhodnutí bránila žalobou. Jelikož žalovaný své rozhodnutí nenavázal na předchozí proces posuzování vlivů záměru žalobkyně na životní prostředí, jež je závazným podkladem pro rozhodnutí o udělení výjimky, krajský soud napadené správní rozhodnutí považoval za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Rozsudkem specifikovaným v záhlaví tedy toto rozhodnutí zrušil.

[2] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) následně podal kasační stížnost, ke které připojil návrh na přiznání jejího odkladného účinku. Nepřiznáním odkladného účinku by prý nastal stav právní

nejistoty stěžovatele, žalobkyně i osob zúčastněných na řízení, a až do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti by následující správní řízení mohlo být zatíženo podstatnými vadami. Stěžovatel také uvedl, že pro přiznání odkladného účinku podpůrně svědčí i komplikace s vyplácením a případným zpětným vymáháním náhrad nákladů řízení, které krajský soud žalobkyni přiznal.

[3] Ve svém vyjádření žalobkyně upozornila, že stěžovatel neuvedl žádné konkrétní důvody, které by osvědčovaly potřebu přiznání odkladného účinku, netvrdil a neprokázal konkrétní hrozbu nepoměrně větší újmy, ani žádné jiné skutečnosti, jež by odůvodňovaly přiznání odkladného účinku. Nejenže stěžovatel tuto újmu nespécifikoval, újma mu ani objektivně nevznikla. Napadený rozsudek mu neukládá žádné povinnosti ani závazky, jejichž vykonáním by mu újma vůbec mohla vzniknout. Krajský soud stěžovateli pouze vytýká nepřezkoumatelnost jeho rozhodnutí; nezavazuje jej, aby postupoval v rozporu se zákonem. Co se týče veřejného zájmu, žalobkyně tvrdí, že stěžovatel nevysvětlil nedostatek veřejného zájmu na obnovení těžby ani v rozhodnutí, které je předmětem sporného řízení. Je obecně nepřípustné, aby se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti celé správní řízení prodlužovalo. Další zdržování řízení o udělení výjimky, jež je poslední podmínkou pro obnovení těžby, žalobkyni způsobuje mnohomilionové ztráty. Stěžovatel navíc může navrhnout přiznání odkladného účinku pouze za sebe; za osoby zúčastněné na řízení nikoliv. Případné obtíže stěžovatele s vyplácením a zpětným vymáháním náhrad nákladů řízení žalobkyně považuje za zcela nepřipadné.

[4] K výzvě zdejšího soudu ze dne 6. 2. 2015 stěžovatel doplnil své tvrzení co do důvodů svědčících pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Uvedl, že skutečnost, že je v dalším řízení vázán právním názorem krajského soudu, pro něj znamená nepoměrně větší újmu, než jaká by přiznáním odkladného účinku vznikla jiným osobám. Závěry krajského soudu považuje za právně a věcně vadné a v řadě aspektů nepřezkoumatelné. Formulace odůvodnění rozsudku jsou nejednoznačné, neboť s jistotou nejde seznat, jaké pasáže jsou pro stěžovatele závazné a které jsou pouze nadbytečnými úvahami krajského soudu. Za těchto okolností by stěžovatel v dalším řízení riskoval, že názory krajského soudu vyloží nesprávně. Pokud by se tak stalo, mohlo by dojít k výraznému narušení důvěry podřízených správních orgánů i celé veřejnosti ve správnost ustálených výkladů a postupů na úseku ochrany přírody a krajiny. Pokud stěžovatel nesprávně vyloží nepřezkoumatelné závěry krajského soudu, vystaví se nebezpečí potenciálních požadavků účastníků řízení na náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem. Stěžovatel odmítá toto riziko nést. Mohlo by také před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu dojít k vydání nového správního rozhodnutí, jež by ve světle pozdějšího rozsudku nemuselo obstát.

[5] Žalobkyně pak ve vyjádření ze dne 2. 3. 2015 opětovně připomíná, že v řízení o návrhu na přiznání odkladného účinku vázne břemeno tvrzení i důkazní břemeno na stěžovateli. Stěžovatel, ač o tom byl poučen, neuvedl, jaká konkrétní újma mu nepřiznáním odkladného účinku kasační stížností hrozí. Podle žalobkyně je napadený rozsudek krajského soudu přezkoumatelný, obavy stěžovatele, že tento rozsudek nesprávně vyloží, jsou bezpředmětné. Rozsudek navíc nijak dosavadní judikaturu v oblasti práva životního prostředí nemění. Dále žalobkyně tvrdí, že poukázala na konkrétní skutečnosti a dokumenty, jež prokazují existenci veřejného zájmu na ochraně výhradního ložiska. Proto navrhuje, aby byl návrh na přiznání odkladného účinku zamítnut.

pokračování

[6] Společnost pro trvale udržitelný život, jakožto osoba zúčastněná na řízení, ve svém vyjádření argumentovala jak ve prospěch kasační stížnosti, tak pro přiznání jejího odkladného účinku. Stěžovatel již z principu zastupuje veřejný zájem, kdežto žalobkyně, jako podnikatel, jehož záměrem je dosahování ekonomického zisku, reprezentuje svůj soukromý ekonomický zájem. I pokud žalobkyně předkládá dokumenty, v nichž spatřuje veřejný zájem, vykládá jejich obsah účelově, a to aby s jejich pomocí snadněji prosadila svůj soukromý zájem. Město Jablonné v Podještědí, též jako osoba zúčastněná na řízení, zdejšímu soudu předložilo stejné vyjádření a uvedlo, že tento jeho postoj nachází oporu v usnesení zastupitelstva města č. 35/2014. Další zúčastněná osoba – Sdružení na záchranu kopce Tlustec – kromě výše uvedené argumentace také doplňuje, že usnesení místních samospráv odmítajících obnovení těžby je třeba brát jako důkaz veřejného zájmu. Odpůrci těžby údajně ve všech řízeních předložili podklady, které prokazují mimořádnou přírodní cenu lokality, zvláště poukazují na expertní zprávy RNDr. Višňáka. Na rozhodování místních samospráv v této věci prý měly vliv i rozsudky civilních soudů, jimiž bylo žalobcům přiznáno právo na náhradu škody na majetku, která byla způsobena komorovými, či clonovými odstřely. Sdružení na záchranu kopce Tlustec dále uvádí, že proces posuzování vlivů záměru žalobkyně na životní prostředí byl žalobkyní nepřipustně ovlivňován. Žalobkyně navíc byla obžalována z pokusu uplatit odpůrce těžby. Žalobkyně údajně iniciovala i založení Spolku pro obnovu přírody a krajiny kopce Tlustec, který se v průběhu celého procesu posuzování vlivů na životní prostředí a sporného řízení před správním orgánem I. stupně vyjadřoval ve prospěch záměru žalobkyně. Tento spolek se však od doby projednání věci sp. zn. 2 T 117/2012 Okresním soudem v České Lípě v rámci těchto řízení nevyjadřuje. Obec Velký Valtinov, jakožto další osoba zúčastněná na řízení, také vyjadřuje souhlas s podanou kasační stížností i s návrhem stěžovatele na přiznání jejího odkladného účinku.

[7] K vyjádření Společnosti pro trvale udržitelný život žalobkyně ještě v replice uvádí, že pro tento spolek je ekonomický zájem důvodem pro jakékoliv negativní stanovisko. Aby došlo k rekultivaci a sanaci těžbou poničeného dobývacího prostoru a jeho navrácení zpět obyvatelstvu, je zcela nezbytné, aby prostředky na onu sanaci a rekultivaci byly právě ekonomickou činností získány. Jak vyjádření stěžovatele, tak vyjádření osob zúčastněných na řízení jsou dle žalobkyně natolik obecné, že lze pochybovat o jejich zájmu o řízení, jakož i o zájmu na ochraně přírody.

[8] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[9] Odkladný účinek představuje institut mimořádné povahy. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno automaticky očekávat přiznání odkladného účinku. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dočasně pozastavuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno.

[10] Stěžovatel odůvodnil návrh na přiznání odkladného účinku poukazem na nejasnost formulací rozsudku krajského soudu, které při jejich užití v následujícím správním řízení mohou vyvolat právní nejistotu žalobkyně, stěžovatele, či osob zúčastněných na řízení. Sledování těchto závěrů může ve svém důsledku vést k narušení důvěry podřízených správních orgánů i celé veřejnosti ve správnost ustálených výkladů a postupů na úseku ochrany přírody a krajiny.

[11] Nejvyšší správní soud nespatřuje v tomto hlavním, ovšem velice obecném argumentu stěžovatele důvod k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Pouhá obava z možného nesprávného výkladu rozsudku krajského soudu nemůže sama o sebe být důvodem pro vyhovění tomuto návrhu. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti správního orgánu je totiž vyhrazeno pro ojedinělé případy, kdy by okamžitý výkon soudního rozhodnutí mohl mít závažné *faktické* důsledky, např. vrácení řídicího oprávnění duševně choré osobě, vystavení zbrojního průkazu nebezpečnému recidivistovi, udělení povolení k obchodu s vojenským materiálem zločinnému podniku apod. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 24. 4. 2007, čj. 2 Ans 3/2006-49, č. 1255/2007 Sb. NSS).

[12] Důvodem přiznání odkladného účinku by dle okolností mohlo být například to, že by jinak mohla žalobkyně započít s činností, která by nevratně poškodila přírodu a krajinu. Tak tomu v nynějším případě není. Zrušením rozhodnutí o neudělení výjimky dle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny sice „obživne“ rozhodnutí správního orgánu I. stupně, v němž sporná výjimka udělena byla, nicméně v dalším řízení se žalovaný ještě bude zabývat odvoláním osob zúčastněných na řízení I), V), VI) a VII). Až poté může rozhodnutí o (ne)udělení výjimky nabýt právní moci. Obživnutí rozhodnutí správního orgánu I. stupně proto samo o sobě nebude v tomto případě mít žádné faktické následky. To, co stěžovatel označuje za právní nejistotu, není mimořádnou situací, jež by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodňovala. Naopak, takováto situace je pravidelným důsledkem zrušovacího rozhodnutí krajského soudu.

[13] Pro úplnost zdejší soud uvádí, že ani obsahu spisu a ostatních tvrzení stěžovatele nevyplývá, že by výkon napadeného rozsudku mohl mít takové právní následky, které by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Za takovou újmu nelze, jak tvrdí stěžovatel, považovat ani jeho obavu, že se vystaví nebezpečí potenciálních požadavků účastníků řízení na náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem. Pokud by Nejvyšší správní soud na základě této argumentace přiznal odkladný účinek kasační stížnosti, fakticky by popřel smysl § 107 odst. 1 s. ř. s. Na základě toho by totiž musel přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, které je výjimkou z pravidla, rozšířit na téměř všechny věci, v nichž správní orgán kasační stížnost spolu s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku podá.

[14] Pokud jde o případné komplikace s vyplácením, nebo zpětným vymáháním náhrady nákladů řízení, které byly krajským soudem žalobkyni přiznány, zdejší soud tento argument neshledává důvodným. Stěžovatel je ústředním orgánem státní správy, tedy orgán státní moci, který musí jako jakýkoliv jiný účastník soudního sporu nést důsledky výroku o nákladech řízení. Na tom nic nemění ani skutečnost, že stěžovatel musí se svěřenými veřejnými prostředky nakládat účelně a hospodárně. Tento podpurný argument stěžovatele tedy rozhodně nemůže vést k přiznání odkladného účinku.

pokračování

[15] Vyjádření osob zúčastněných na řízení zdejší soud vzal na vědomí. Ovšem důvody zde uvedené, jež jdou nad rámec stěžovatelem tvrzených a doložených důvodů, nelze při rozhodování o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zohlednit. Důvody svědčící pro přiznání odkladného účinku nemohou za procesní stranu, která o odkladný účinek žádá, libovolně rozhojňovat jiné subjekty. Osoby zúčastněné na řízení mohou soudu předložit svá vyjádření, nicméně nové, žalobcem nebo stěžovatelem netvrzené důvody a skutečnosti, nemůže soud připustit. Jelikož se zdejší soud se všemi argumenty pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vypořádal, není třeba se zabývat dále argumentací osob zúčastněných na řízení, které návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podpořily.

[16] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud odkladný účinek nepřiznal. Usnesení o nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je svou podstatou rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. března 2015

Zdeněk Kühn v. r.
předseda senátu